

Doç. Dr. Melahat DEMİRBİLEK
Ankara Üniversitesi
Sağlık Bilimleri Fakültesi
Sosyal Hizmet Bölümü

SHB117 SOSYAL HİZMET OKUR YAZARLIĞI

SOSYAL HİZMETİN AMAÇLARI

- Sosyal hizmetin temel amacı; ülke ihtiyaçları önceliğinde ulusal ve evrensel değerleri benimseyen bir yaklaşım çerçevesinde farklı nüfus gruplarının sorun çözme becerisi kazanabilmelerine yardım etmektir (Yolcuoğlu, 2014, s.14).

- Sosyal hizmet mesleğinin amacı, mesleğin sınırlarını oluşturur ve mesleği uygulamada kullanılacak yöntemlerle ilgili bilgi verir (Sheafor ve Horejsi, 2003; akt. Duyan, 2012).

■ NASW'e göre sosyal hizmetin amaçları

(Zastrow, 2014):

- 1) Problem çözme sürecini etkinleştirmek, baş etmek ve insanların gelişimsel kapasitelerini artırmak,
- 2) Müracaatçıları kaynak, hizmet ve olanak sağlayan sistemlerle buluşturmak,
- 3) İnsanlara kaynak ve hizmet sağlayan sistemlerin insancıl çalışmaları ve etkinliğini özendirme,
- 4) Sosyal politikaları geliştirmek ve iyileştirmek.

- ABD'de sosyal hizmet eğitimi için ulusal yeterlilik kurumu olan Sosyal Hizmet Eğitim Konseyi (CSWE) (Zastrow, 2014) sosyal hizmetin amacını şöyle tanımlar:
 - a) Sosyal hizmet mesleğinin amacı, insanın ve toplumun refahını teşvik etmek,
 - b) Birey ve çevre yapısı ile küresel bir bakış açısı bağlamında insanların farklılığına saygı ve bilimsel araştırmaya dayalı bilgi ile yönlendirerek sosyal ve ekonomik adaleti sağlamak,
 - c) İnsan haklarını sınırlayan koşulların önlenmesini, yoksulluğun ortadan kaldırılmasını ve her birey için yaşam kalitesini yükseltmeyi araştırma yolu ile gerçekleştirmek.
- 5) İnsan ve toplum refahını özendirmek

- Amerikan Sosyal Hizmet Uzmanları Ulusal Derneği (NASW 1981:6; akt. Miley, O'Melia ve Du Bois 1998:8) tarafından yayınlanan belgede sosyal hizmetin amacıyla ilgili řu ifadeler yer almaktadır. Bireye ve onun sosyal ve fiziki çevresine yönelik sosyal hizmet müdahalesinin amacı herkes için yaşam kalitesini yükseltmek amacıyla birey ve toplum arasındaki karşılıklı yarar içeren etkileşimi kolaylaştırmaktır.

- Bu amaca ulaşmak için meslek elemanları bireylerin yeterliliklerini güçlendirici çalışmalar yaparlar, ihtiyaç duyulan kaynaklarla bağlantı kurarlar, toplumdaki tüm üyelerin ihtiyaçlarına cevap vermesi için toplumsal yapıdaki kurumsal değişimleri başlatır ve hızlandırır. Germain ve Bloom'a (1999:9) göre sosyal hizmetin amacı bireylerin, ailelerin, sosyal grupların ve toplumun işlevlerini onarmak, idame ettirmek ve yükseltmektir.

- Pincus ve Minahan (1973:9) sosyal hizmetin insanların yaşamdaki amaç ve görevlerini belirlemeyi, sıkıntılarını azaltmayı, değerlerini fark ettirmeyi etkileyen insan ve çevresi ile arasındaki etkileşimlerle ilgili olduğunu belirtmektedirler.

- Buradan hareketle sosyal hizmetin amacını:
- 1) İnsanların problem çözme kapasitelerini artırmak.
- 2) İnsanla ona hizmet, fırsat ve kaynak sağlayan sistem arasında bağlantı kurmak.
- 3) Bu sistemlerin insancıl ilişkilerini artırmak.
- 4) Sosyal politikanın gelişmesine katkıda bulunmak olarak ifade etmektedir.

- Sosyal hizmet mesleğinin en üst düzeydeki amacı bireylerin ve tüm toplumun yaşam kalitesini iyileştirmek, korumak ve yükseltmek amacıyla oluşmuş planlı değişme stratejileri yoluyla müracaatçıların etkileşimlerini geliştirmektir (Connoway ve Gentry 1988, Fink, Pfouts ve Dobenstein 1985; akt. Şahin, 1999:62-63).

- Özetle ve bir başka ifadeyle; sosyal hizmetin amacının, yöntemleri etik bir şekilde mümkün olduğunca kullanarak, gereksinim içindeki insanlara yardım etmek olduğu ifade edilebilir. Sorunların çözümü için başvurulan yöntemlerin çok çeşitli olması sosyal hizmet uzmanları için yaratıcı ve esnek olmayı, inisiyatif kullanmayı gerekli kılmaktadır (Duyan,2012).

KAYNAKLAR

- Duyan, V. (2012). Sosyal Hizmet: Temelleri, Yaklaşımları, Müdahale Yöntemleri, Sosyal Hizmet Uzmanları derneği yayın No: 20, Ankara.
- Germain CB; Bloom M (1999). Human behavior in the social environment: An ecological view. Columbia University Press.
- Miley, K. K., O'Melia, M., & Dubois, B. (1998). Generalist social work practice: An empowering approach. Allyn & Bacon.
- Pincus A.; Minahan, A. (1973). Social work practice: model and method. F. E. Peacock.
- Şahin, F. (1999). Sosyal hizmetin doğası ve paradigmaları. *Prof.Dr.Sema Kut'a Armağan: Yaşam Boyu Sosyal Hizmet, (ss.60-74)* H.Ü.Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu Yayın No: 004, Ankara.
- Yolcuoğlu, İ.G. (2014). Bireylerle, Ailelerle, Gruplarla ve Toplumla Sosyal Hizmet. İstanbul: Nar yayınevi.
- Zastrow, C. (2014). Sosyal Hizmete Giriş. (Çev. Ed.) Durdu Baran Çiftçi. 2. Baskı. Ankara: Nika Yayınevi.